

מיזם תחבורה מקיימת בשרון – שת"פ עם אשכול השרון

מצגת לאגף אשכולות אוק' 20

במצגת זו:

1. הצגת עבודת המיזם
2. דגשים על פעולות הארגונים עם האשכול:
  - א- קידום תנועת אופניים – ישראל בשביל אופניים
  - ב- פורום רשויות ערביות – תחבורה היום ומחר
  - ג- קידום תחבורה גמישה – 15 דקות
3. תובנות משיתוף הפעולה
4. דיון וסיכום

מיזם תחבורה מקיימת בשרון-שותפים:

תחבורה היום ומחר 15 דקות ישראל בשביל אופניים

2020-2017

ביצוע: ארגוני תחבורה מקיימת

ניהול והערכה: מכון ירושלים למחקרי מדיניות

לזוי ויעוץ מקצועי: המכון לחקר התחבורה בטכניון

מטרות המיזם:

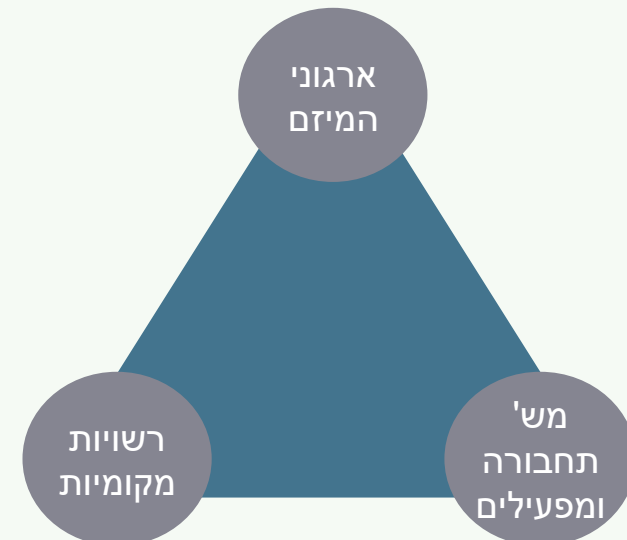
1. **הבאה ליישום של פרויקטים תחבורתיים בעלי פוטנציאל גבוה להקטנת השימוש ברכב הפרטי**
2. **קידום שיתוף הפעולה בין גורמים העוסקים בקידום תחבורה מקיימת, בדגש על מיצוי תקציבים**
3. **קידום שיתופי פעולה בין רשויות מקומיות לקידום תחבורה מקיימת.**

אמצעים ודרכי פעולה

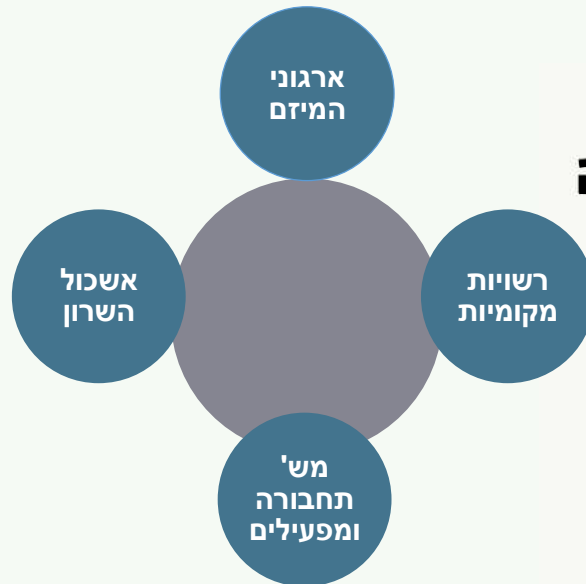
טרם שת"פ עם האשכול

- ❑ מיפוי צרכים מבוסס נתונים
- ❑ הסרת חסמים ומיצוי תקציבים
- ❑ הדרכות, סיורים וליווי מקצועי
- ❑ פורומים של בכירים/גופי תחבורה
- ❑ דגש על קידום פרויקטים חוצי רשויות

הרחבת המיזם - אשכול השרון -

דצמבר 2019

המטרה:
שיתופי פעולה בין רשויות האשכול לקידום תחבורה מקיימת

הדרך:
☐ הגדרת נושאים לפי צרכי הרשויות
☐ עבודה במהלך 2020, בניהול האשכול ובמעורבות המיזם

ציר הזמן - שיתוף הפעולה מיזם - אשכול

1. התנעה, מועצת האשכול – דצמבר 19

2. צוות רפרנטים – פברואר 20

3. שלב הביצוע

4. סיום – אוקטובר 20

נושאי עבודה (טרום קורונה)

Dec-20	Nov-20	Oct-20	Sep-20	Aug-20	Jul-20	Jun-20	May-20	Apr-20	Mar-20	Feb-20	המשימה
											סקר תחבורתי
											הכשרות
											ליווי פרטני
											פרויקט דגל- הגעה למוקדי תעסוקה
											בניית תכנית עבודה 2021-2023
											כנס בכירים

רמת הרשות המקומית:

- הסקר התחבורתי
- ליווי פרטני לרשות

רמה רוחבית- אשכולית:

- פרויקט דגל: הגעה למוקדי תעסוקה
- הכשרות מטעם המיזם
- כנס בכירים
- בניית תכנית עבודה תלת שנתית 2021-2023

פעולות המיזם מרץ-אוקטובר 2020

- א- הכשרות והדרכות "אשכוליות"
- ב- סקר תחבורתי – המכון לחקר התחבורה בטכניון
- ג- פרויקטים מותאמים לתקופה:
  - ✓ קידום תחבורה גמישה – 15 דקות
  - ✓ קידום תחבורת אופניים – ישראל בשביל אופניים
  - ✓ פורום רפרנטים רשויות ערביות – תחבורה היום ומחר
- ד- מחקר הערכה מלווה – מכון ירושלים למחקרי מדיניות

הכשרות – מהעולם הפיזי לאונליין

תחבורה גמישה באשכול השרון

תהליך העבודה

- ❑ אופי רשויות האשכול מגוון. שירות התח"צ בחלקן לא רלוונטי – תדירות אפסית - 'קווי רפאים'
- ❑ טרום הקורונה: מפגשים אישיים ומשותפים עם נציגי הרשויות באשכול - עלתה בקשה לקדם תחבורה גמישה.
- ❑ חלון הזדמנויות טרום הקורונה: הוראת השר בצלאל סמוטריץ', לקדם את נושא התחבורה הגמישה, לבקשת ארגון 15 דקות.
- ❑ משרד התחבורה ממשיך לקדם את הנושא, תחת השרה מירי רגב, ששמה דגש על עבודת משרדה יחד עם רשויות מקומיות.
- ❑ קידום באשכול בקורונה: צוות חשיבה ועבודת עומק עם הרפרנטים ב ZOOM: דרום השרון, לב השרון, רעננה, כפר סבא, הוד השרון וקדימה צורן. ניתוח מצב התחבורה הקיים ומיקוד הצרכים.
- ❑ הגשת בקשה משותפת למשרד התחבורה לקידום תחבורה גמישה באזור והמשך שיח והתאמות עם גורמים רלוונטיים.

אופציה א'- הפעלה דרך משרד התחבורה

הצעה לתכנית תחבורה גמישה אזורית

- פנייה למשרד התחבורה להפעלה ע"י אחת מהזכייניות שמפעילות תחב"צ באשכול (כמו דן ובאבל, תיק תק ואגד. כלומר אצלנו- מטרופולין\ קווים) עם גבייה מנוסעים דרך אפליקציה ייעודית
- מסובסד ע"י משרד התחבורה
- איך מגיעים למודל כלכלי שיש לו התכנות? (בהתייעצות עם ויה, הצעה אפשרית אחת)
- בשעות השיא (בוקר\אחה"צ)- תחבורה גמישה מוגבלת רק אל או מאזורי תעסוקה\ תחנות רכבת שיוגדרו
  - היצע בהתאם לביקוש ברחבי האשכול
  - דגש על הגעה מאזורים כפריים - תעדוף בהזמנה
  - הגעה גם מהערים- לפי "עדיפות" ע"פ זמינות תח"צ חלופי
- בשעות שפל- מתפקדת כמו "באבל" בתוך הערים הגדולות שבהם יש יותר ביקוש ונכפ תנועה

סימולציה - אל אזור התעשייה כפר סבא

נקודות מוצא	% נסיעות ליעד
כפר סבא	45%
הוד השרון	30%
עין ורד, כפר הים, חירות, עין שריד - מועצה אזורית לב השרון	10%
צור יגאל, כוכב יאיר - מועצה אזורית דרום השרון	15%

מס' רכבים	מספר נסיעות בבוקר 7-10	% מענה	זמן ממוצע לאיסוף (דקות)	משך נסיעה (דקות)	מרחק הליכה ממוצע (מטרים)
25-30	1,170	75%	23.1	15.7	129
35-40	1,460	87%	21.8	16.7	141.5

תוצרים

- מצגת – ניתוח מפגש הצרכים של הרשויות
- דמו שהפיקו via - ניתוח פעילות ועלויות אפשריות באזור האשכול
- פגישה עם אורי אפלבאום מהרשות הארצית לתח"צ ועמיחי לוי ממשרד התחבורה על מנת להציג את אתגרי האשכול והצורך בתחבורה גמישה .
- הסקר של המיזם שהוצג לרשויות במיזם שהשתתפו בו. מחזק עובדתית את האמירה כי דרושה תחבורה גמישה באזור וגם מזהה מהם מוקדי הביקוש לכך .

פורום רשויות ערביות באשכול השרון: עבר-הווה-עתיד

תהליך העבודה

- ❑ 'תחבורה היום ומחר' בשיתוף אשכול השרון הובילה לייסוד פורום רשויות ערביות באשכול השרון בנושא תחבורה. הפורום פועל ללמידה משותפת, חיזוק היכולות בתוך כל רשות וכקבוצה להעברת בקשות ופעולות מול משרד התחבורה ובעלי עניין נוספים.
- ❑ הרשויות הלוקחות חלק בפורום הן: טייבה, טירה, קלנסווה, ג'לג'וליה, כפר ברא וכפר קאסם.
- ❑ התכנים כללו למידה אודות פרויקטים תחבורתיים מתוכננים באזור וממשקי עבודה עם בעלי העניין המרכזיים: משרד התחבורה, הרשות הארצית לתחבורה ציבורית וחברת נתיבי איילון (מנהלת מיעוטים).
- ❑ נציגי הרשויות העלו במפגשים את הסוגיות הרלוונטיות עבורם בתחום התחבורה הציבורית, החסמים בהם הם נתקלים וציפיות לפריצות דרך בעבודתם בתחום התחבורה. גובשה במשותף רשימת נושאים לטיפול: עמדות רב קו, שילוט אלקטרוני, שיפור שירות תח"צ ושחרור תקציבים
- ❑ נוסחו פניות משותפות לגורמים מטפלים. כל נוסח עבר הערות ותיקונים וכמובן אישור סופי על ידי כלל חברי הפורום
- ❑ חברי הפורום העלו במשך העבודה נושאים נוספים לדיון כגון איתור שטחים למסופי קצה.
- ❑ סה"כ התקיימו 9 מפגשי פורום

תוצרים והישגים

❑ חיזוק יכולות של בעלי תפקידים ברשויות המקומיות:

הוגדר אחראי תח"צ בכל הרשויות ונערכה הכרות בינו לבין בעלי ענין רלוונטים.

❑ הכרות מעמיקה עם בעלי עניין: בעלי העניין הציגו בפירוט רב את תחומי האחריות שלהם. הידע הנצבר במסגרת פגישות הפורום נגיש לנציגי הרשויות בסרטונים מצולמים של הפגישות המוצגים באתר המיזם.

❑ חיזוק יכולת הפנייה בצורה קונקרטית בכתב לגורמים רלוונטיים.

❑ תשתיות תח"צ: התקדמות בביצוע תשתיות לתח"צ וכתובת ריכוז צרכים, סטטוס נוכחי, משאבים, חסמים והמלצות

❑ עריית טירה הגיעה להסכמות עם משרד התחבורה בנוגע למיקום מסופי קצה בתחומי הרשות המקומית.

❑ תוספת שירות: בוצעו בפועל תוספות משמעותיות בעיקר בכפר ברא וג'לג'וליה. בג'לג'וליה הייתה תוספת של כמעט 30%: בוטל קו 6 ושנו המסלולים של קו 83 ו-183 והוגברה התדירות שלהן.

יהונתן נאה, עריית טירה:
"עזרתם לנו להבין את כל הגופים שקשורים לתחבורה. רק נתיבי איילון עובדים אצלנו בטירה בשלוש קבוצות שונות (ציר העדפה, תכנית אב, תחבורה ציבורית, תכנית תפעול לעיר). יש כל כך הרבה גורמים שונים, וכך הצלחנו להבין מי קשור למה".

יהונתן נאה, טירה: "בעקבות השיחה עם אסף כהנא הייתה התקדמות - קבענו שתהיה ישיבה כדי להבין ביחד איך נפתור את זה. הכי נכון בדרום העיר להקצות דונם וחצי על מסוף תחבורה ציבורית. על אף קושי בהקצאת קרקעות -הגענו להבנות על מיקומם של שלושה מסופי קצה". כמו כן העירייה שינתה את הצבר התכנוני שלה.

תנועת אופניים באשכול השרון

עירוניות טקטית – תהליך ותוצרים

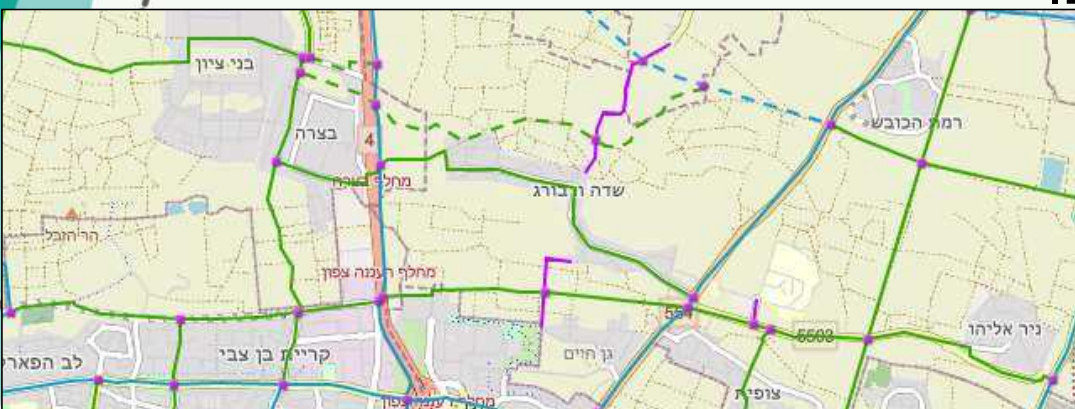
- ☐ אימוץ פרקטיקות מתקדמות מהעולם של תכנון וביצוע של הסדרים של עירוניות טקטית המעודדים הליכה, תחבורת אופניים ומסחר מקומי, במהירות ובעלויות נמוכות.
- ☐ הגעה להסכמה עם הגופים הרלוונטים במשרד התחבורה, מנהל התכנון והמועצה לכלכלה בת קיימא על אימוץ המטודולוגיה בישראל ופרסום קול קורא מטעמן לרשויות לביצוע הסדרים דומים.
- ☐ ניתוח ביקושים, חסמים, הזדמנויות ופוטנציאל באמצעות סקרים, סיורים ועבודה פרטנית מול הרשויות והתושבים..
- ☐ גיבוש הצעות להסדרים בישובים ויצירת מקורות תקציביים לביצוע מול משרד התחבורה ונתיבי איילון.

רשת מטרופולינית - תהליך ותוצרים

- ❑ תכנון רשת שבילי אופניים המחברת את הישובים במרחב, בינם לבין עצמם ועם המוקדים האיזוריים (תחנות רכבת, מוקדי תעסוקה, מרכזי חינוך).
- ❑ ניתוח ביקושים, חסמים, הזדמנויות ופוטנציאל באמצעות סקרים, סיורים ועבודה פרטנית מול הרשויות, מינהל התכנון, משרד התחבורה
- ❑ גיבוש הצעה לרשת שבילי אופניים אזורית ואישורה על ידי משרד התחבורה ומנהל התכנון
- ❑ קידום תקציבים יעודיים ממשרד התחבורה וממקורות נוספים בהיקף 50 מליון ש"ח לתכנון מפורט וביצוע של שבילי האופניים.

הליכתיות לבתי ספר – תהליך ותוצרים

- ❑ זיהוי דרכי הגעה לבתי הספר, החסמים המונעים הלכה וההזדמנויות באמצעות עבודה עם הרשויות, צוותי בתי הספר הנהגות ההורים, סקרים וסיורים בשטח.
- ❑ יצירת מסלולי הליכה מוצעים, תחנות "אוטובוס מהלך", לוחות זמנים ותוכנית חינוכית להטמעת הפרויקט בבתי הספר
- ❑ יצירת רשימת הצעות לשיפורים תשתיתיים ואחרים המעודדים הליכה לבית הספר ומשפרים את הבטיחות בדרכים בשכונה.

ישראל
בשביל
אופניים

זזים לבית הספר

דוגמאות לאימפקט של המיזם על פעילות האשכול:

- התמקצעות וחשיפה למגוון פתרונות תחבורתיים מהעולם
"האשכול סיפק המון ידע וסדנאות, יכולתי להכנס לתחום כמו שצריך"
- סיוע והכוונה אישית לרשויות כיצד להתנהל נכון מול גופי תחבורה רשויות למדו איך להתנהל נכון יותר ויעיל יותר מול גופי התחבורה, את מי ברשות צריך לרתום, איך להציג את המידע, אין נכון לפנות "היו לי שיחות שבועיות והרבה הכוונה ועזרה, מענה להרבה שאלות שהיו לי"
- "החברה האזרחית בשבילי היא מורה נבוכים לכל מה שקשור לתחבורה ציבורית, אומרים לי למי לפנות ואיך"
- המיזם ייצר פלטפורמות ללמידת עמיתים, שהיא כלי משמעותי במיוחד עבור רשויות ערביות.
"הפורום ייצר שיח אזורי שלא היה קיים לפני וכנראה גם לא יצליח להמשיך אם זה יהיה תלוי רק ברשויות"

מתוך דוח ההערכה של המיזם

דוגמאות לאימפקט של המיזם על פעילות האשכול:

- סיוע והכוונה לחשיבה רוחבית: יש צורך לייצר חשיבה אזורית באופן שוטף בכל רגע ורגע, דרך הסתכלות רוחבית על נתונים, דרך תיעדוף האינטרסים המשותפים בפניות לגופי תחבורה, על מנת להעביר את הרשויות מן החשיבה המקומית לחשיבה הרוחבית.
- הכוונת הרשויות להגעה להסכמות: במקביל לתוכן הספציפי של הפגישה דאגו ארגוני החברה האזרחית להחזיר את השיח בכל רגע ורגע לציר הרוחב, ל:מה ניתן להשיג יחד.
- כל הרשויות ציינו שנושא התחבורה הוא הנושא החשוב ביותר שאשכול יכול להתעסק בו ואין נושא מתאים יותר, כיוון שחשיבה תחבורתית צריכה להיות אזורית וכיוון שלרשויות יחד יש פוטנציאל גדול הרבה יותר להשפיע על קבלת החלטות.

"כשאנחנו יחד יש לנו כוח צרכני, יכולים לבוא בדרישות ויקשיבו לנו"

מתוך דוח ההערכה של המיזם

מסקנות ולקחים (רשימה חלקית)

- א- עבודת המיזם הניחה בסיס להמשך פעילות אשכול השרון בתחום התחבורה
- ב- המיזם העצים את הכוח של פעילות משותפת של רשויות להשגת מטרות משותפות
- ג- קיים ייתרון בפורום של רשויות שהאתגרים שלהם דומים (כדוגמת הרשויות הערביות)
- ד- חשוב מאד לסייע לרשויות למצוא דרך למצות משאבים-חלקן מתקשות לעשות זאת
- ה- ארגוני החברה האזרחית תרמו רבות לשיח של רשויות האשכול מול משרד התחבורה
- ו- לחברה אזרחית יכולת לפעול במגוון צורות, באופן שהביא בלוחות זמנים קצרים את כל בעלי העניין אל שולחן השיח.
- ז- פרויקטים שמוביל משרד התחבורה או גורמים מטעמו זוכים להתייחסות מקצועית ולסיוע רב יותר מצד הרשויות כאשר קיים פורום פעיל שבו עולים נושאים רלוונטיים
- ח- גורמים המרכזיים שעשויים להרוויח משכפול מודל העבודה בעתיד: אגף אשכולות במשרד הפנים, גורמי התכנון והביצוע של משרד התחבורה והרשויות המקומיות עצמן.
- ט- האשכול יכול לתרום מקצועית לרשויות על ידי הכנת מכרזי מדף, עידוד שת"פ בין הרשויות, איתור והפעלת סיבסודים

סיכום

- א- פיילוט נסיוני שבא לבחון את הדרכים לקידום תחבורה מקיימת בעזרת שיתוף פעולה אזורי, ואת האופן בו גורמי חברה אזרחית יכולים לתרום לתהליכים אלה.
- ב- הקמת אשכול השרון היוותה שינוי אסטרטגי באופן פעולת המיזם ומצביעה על הפוטנציאל של גוף ארגוני אזורי מנהל ומתכלל לקדם ולהאיץ את השגת המטרות המשותפות ליישובי האזור.
- ג- יש פוטנציאל שכפול עי שילוב גורמי חברה אזרחית העוסקים בתחבורה מקיימת בפעילות אשכולות לקידום מטרות משותפות.